

1 İyun Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günüdür

Elə bir dünya quraq ki...

Uşaqlar həyatın ən təmiz, ən saf rəngləri, sabahın səsi, gələcəyin nəfəsidir. Uşaq gülüşü Tanrının insanlara bağışladığı ən gözəl musiqidir. Yazıçı Viktor Hüqo çox yaxşı deyib: "Körpə qığıltısından təntənəli himn yoxdur". Bu "himn"də olduğu kimi, uşaqların gülüşündə də nə saxtılıq, nə də hiylə var. Sanki baharın ilk çiçəkləri kimi açılır onların gülən üzləri. Saf baxışları ilə dünya bir anda gözəlləşir, yumşalır, isinir.

Uşaqlar yalnız ailənin deyil, bir millətin, bir xalqın, bütöv bir bəşəriyyətin ümidi, dayağı, sabahıdır. Onların hər biri içində sevgi, inam, saf xəyallar gizlənən bir xəzinədir. Və bu xəzinəni qorumaq, onu sevgi ilə, mərhəmətlə əhatə etmək bizim borcumuzdur. 1 İyun - Uşaqları Müdafiə Günü məhz bu dəyərin, yəni uşaq müqəddəsliyinin və onun həyatdakı yerinin önə çəkildiyi bir gündür. Bu gün təqvimdə sadəcə bir tarix deyil, eyni zamanda dünyanın bütün uşaqları üçün açılmış bir ümid qapısıdır. Bu qapının arxasında sevgi var, qayğı var, onların hüquqlarına hörmət var.

Uşaq hüquqları təbii ki, sadəcə qanun kitablarında yazılan quru sətirlər deyil. Bu hüquqlar hər bir körpənin layiq olduğu yaşamaq, sevilmək, qorunmaq və inkişaf etmək haqqının ifadəsidir. Uşaq zəif, müdafiəsiz bir varlıq deyil, əksinə, onun hər anı, hər arzusu cəmiyyətin diqqətində və qorumasında olmalıdır. Beynəlxalq səviyyədə uşaq hüquqlarının müdafiəsi məsələsinə ilk dəfə 1925-ci ildə Cenevrədə keçirilən "Uşaq Rifahı üzrə Ümumdünya Konfransı"nda diqqət ayrılıb. 1950-ci ildən isə 1 iyun rəsmi şəkildə Uşaqların Müdafiəsi Günü kimi qeyd olunmağa başlayıb. Bu gün dünyaya bir mesaj verir: hər bir uşaq dəyərlidir! Daha sonra 1989-cu ildə BMT Uşaq Hüquqları Konvensiyasını qəbul edərək, bu prinsipləri beynəlxalq

xalq hüquq səviyyəsinə qaldırdı. Həmin sənəd uşaqların yaşamaq, təhsil almaq, zorakılıqdan qorunmaq və cəmiyyətdə iştirak etmək kimi əsas hüquqlarını tanıyır və müdafiə edir.

Azərbaycan da bu müqəddəs missiyaya biganə qalmayıb. Müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra dövlətimiz uşaq hüquqlarının qorunması sahəsində bir sıra ciddi addımlar atıb. 1992-ci ildən etibarən BMT-nin Uşaq Hüquqları Konvensiyasına qoşulub. Bu sənəd əsasında ölkəmizdə uşaq siyasəti tədricən sistemləşdirilib, hüquqi bazalar möhkəmləndirilib. Ölkəmizdə uşaqların təhsili, sağlamlığı, sosial müdafiəsi istiqamətində dövlət proqramları həyata keçirilir. Onların hüquqları ilə bağlı 2009-cu ildən Uşaq hüquqları üzrə müvəkkil (ombudsman) fəaliyyət göstərir. Bu təsisat uşaqların hüquqlarını müdafiə etmək və səslərini cəmiyyətə çatdırmaq baxımından əvəzolunmaz bir qurumdur.

Bu gün müstəqil Azərbaycanın hər bir guşəsində uşaqların sağlam, qayğısız böyüməsi üçün maksimum şərait mövcuddur. Dövlət proqramları, sosial layihələr, təhsil və səhiyyə sahəsində atılan addımlar uşaqlarımızın hüquqlarını təmin etməyə yönəlib. Ölkəmizdə hər bir uşaq öz hüququndan məhrum olmadan sevgi və diqqət içində xoşbəxt yaşamaq haqqına malikdir. Uşaq xoşbəxtliyi

təkcə maddi təminat deyil. Bu, ilk növbədə onların ruhunun, düşüncələrinin, yaradıcı potensiallarının sərbəst inkişafıdır. Oyun oynamaq, öyrənmək, xəyal qurmaq, dostluq etmək, özünü ifadə etmək uşaqlığın ən dəyərlili, ən unudulmaz nemətidir. Azərbaycan uşaqları bu nemətdən məhrum qalmamalı, hər biri öz istedadını sərgiləmək, potensialını açmaq üçün şəraitlə əhatə olunmalıdır. Nə xoş ki dövlətimiz uşaq siyasəti ilə bağlı gördüyü işlərdə onların şəxsiyyət kimi formalaşmasına xüsusi önəm verir. Məktəblər, mədəniyyət və idman müəssisələri, yaradıcılıq mərkəzləri uşaqların inkişafı üçün geniş imkanlar yaradır. Uşaqların hüquqları və təhlükəsizliyi daim qorunur, zorakılıq və ayrı-seçkiliyə qarşı ciddi tədbirlər görülür.

Uşaqlarımızın daha bir xoşbəxtliyi milli-mədəni dəyərlərlə, qədim ənənələrlə bağlıdır. Övladlarımız kiçik yaşlarından doğma torpağa və xalqına sevgi ilə bağlanır, mədəniyyətimizi, tariximizi öyrənir, xalqımızın qəhrəmanlıq dastanları ilə böyüyürlər. Bu, onların kimliyini möhkəmləndirir, özünəinamı artırır və güclü addımlarla gələcəyə irəliləməyə ruhlandırır. Təbii ki, uşaq xoşbəxtliyinin ən birinci və ən vacib amili ailədir. Danılmaz faktır ki, ailə uşaq üçün ən möhkəm, ən isti sığınacaqdır. Hər bir körpənin ilk dünyası, ilk sevgi yeri, ilk təlim məkanı ailədir. Ailədə böyüyən uşaqların xoşbəxtliyi isə təkcə maddi təminat və rahatlıqla ölçülmür. Onlar valideynlərinin, nənə-babalalarının sevgisi ilə böyüyür, milli adət-ənənələri, mədəni dəyərləri öyrənir, onlara bağlılıq hissi qazanırlar. Bu da uşağın dünyagörüşünün, kim-

liyinin möhkəmlənməsinə böyük təsir göstərir.

Məhz bu dünyagörüşünə malik olan, bu kimliklə şəxsiyyəti təsdiq edilən gənclər 2020-ci ilin payızında baş vermiş 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan xalqının azadlıq, suverenlik və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizəsinin ən parlaq səhifələrini yazdılar. Bu müharibədə şəhid olan, qazilik şərəfi qazanan qəhrəmanlarımızın böyük əksəriyyəti məhz uşaqlıq illərində millətin ali dəyərləri ilə tərbiyə olunan oğlan və qızlarımız idi. Onların qətiyyəti, mərdliyi və fədakarlığı sayəsində Azərbaycan torpaqları işğal-

dan azad edildi. Həmin 44 günün zəfəri Azərbaycan uşaqlarına dəyərli dərslər oldu. Bu zəfər uşaq gülüşlərinin sönməməsi, onların təhlükəsiz, azad və xoşbəxt böyüməsi üçün vacib idi.

Bu gün məktəbə sevinclə gedən, parkda gül-gülə qaçan, bayramlarda bayraq tutub irəliləyən, "Qarabağ Azərbaycandır" deyə hayqıran hər bir uşaq sadəcə sabahın ümidi deyil, həm də bir qəhrəmanlıq tarixinin canlı davamıdır. Bəlkə o uşaqlardan birinin atasının adı hansısa şəhid abidəsində yazılıb. Başqa birisinin babası müharibədən qayıdan gün bəlkə o, körpə olduğu üçün hələ ilk

kəlməsini deməmişdi. Bəlkə digər uşağın əmisi bir kəndin azadlığı uğrunda döyüşdə yaralanıb, amma başını dik tutaraq "Vətən sağ olsun" deyib... Onların qəlbində bir xatirə yaşayır: atasının sinəsindəki medallar, babasının döyüşdən danışarkən dolan gözləri, əmisinin qürurla saxladığı bayraq!

Bu gün 1 İyun - Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günüdür. Bu gün təkcə bayram deyil, həm də məsuliyyət günüdür. Bu günün mahiyyəti sadəcə uşaqlara hədiyyə verməkdən ibarət deyil, bu tarix bütün dünyaya çağırırdır. Bu gün bəlkə də dünyanın hansısa bir nöqtəsində ac-

lıqdan ağlayan uşaqlar var, bəlkə də planetin başqa bir guşəsində müharibəyə qurban gedən körpə can verir. Məhz bu, uşaqların qorunması günüdür, həm də 1 İyun! Bu uşaqların həyatına dəyər vermək insanlığın borcudur. Onlara verilən hər sevgi, hər təbəssüm, uşaqlara doğru atılan hər addım bütöv bir cəmiyyətin gələcəyinin təməlidir.

Uşaqların gülüşünü qoruyaq, arzularını eşidək və birlikdə elə bir dünya quraq ki, heç bir uşaq qorxmasın, inciməsin, geridə qalmasın.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"